

Zelenina a jej poznávanie

Využitie: Didaktická pomôcka, ktorá vznikne v ITV bloku, môže slúžiť pri fixácii, opakovaní učiva alebo tematického celku o zelenine i vo vyšších ročníkoch na hodine prírodovedy. Použitie v úvodnej motivácii v učivách prírodovedy, kde sa bude môcť rozvíjať téma zdravej výživy. Vhodné aj pre skupinovú prácu i pre individuálnu prácu hlavne pri viacnásobnom opakovaní pre žiakov s vývinovými poruchami učenia.

Cieľ: Pomocou zmyslov vedieť pomenovať, usporiadať a priradiť zeleninu podľa druhu.

Učivo: Zelenina, Zdravie a choroba (1. a 2. ročník), Rodina a spoločnosť (1. a 2. ročník), Starostlivosť o zdravie (3. a 4. ročník), Význam potravy pre človeka (4. ročník), ale aj na matematike - matematické operácie sčítanie, odčítanie (1. a 2. ročník), násobenie a delenie (3. a 4. ročník), ako názorná pomôcka na ukladanie daného počtu.

Pomôcky: Zaujímavé obrázky, pohľadnice, obrázky z kalendárov, maľovanky, lepidlo, nožnice, pravítko, ceruzka, pastelky.

Postup:

1. Pomôcka je založená na princípe pexesa, ale s tým rozdielom, že **nehľadáme dvojice, ale trojice**.
2. Najskôr si zhotovíme **štvorcovú sieť**. V riadku sú tri štvorce, na stránku A4 sa zmestí 6 riadkov, celkovo teda 6 trojíc.
3. **Do prvého štvorca** nalepíme/nakreslíme vždy **jeden druh zeleniny**.
4. **Do druhého štvorca** napíšeme **názov zeleniny** („názov zeleniny“, pretože „druh“ je zavedený termín, v ktorom by malo byť použité rodové a druhové meno v tvare „hrach siaty“ - to však od 8-ročných žiakov nie je nutné vyžadovať) a do **tretieho napíšeme, o akú skupinu zeleniny ide**.
5. Žiaci potom hrajú vo dvojiciach alebo v skupinách pexeso. Nehľadajú dvojice, ale trojice. **Vyhráva ten, kto získa najviac správnych trojíc.**

Súčasťou hry je aj jej tvorba. Má vysokú didaktickú hodnotu a je možné postupovať niekoľkými spôsobmi:

Využitie kopírovateľných príloh.

- Skopírujeme prílohy.
- Deti obrázky vyfarbia, najlepšie podľa skutočných vzoriek zeleniny. Dá sa to vyriešiť tak, že požiadame deti, aby doniesli jednu alebo dve vzorky zeleniny. (Deti niekedy zabúdajú, osvedčilo sa vzorky zdvojiť.)
- Deti narysujú štvorcovú sieť na výkres. (Druhákom rozdáme už vopred pripravenú sieť.)
- Lístočky s obrázkami, názvami a skupinami deti rozstrihajú, rovnako ako podkladové lístočky z výkresu.

Môj jedálniček

Využitie: Na hodine prírodovedy si žiaci zábavnou formou osvoja vhodné a nevhodné potraviny pre zdravia človeka, ale aj zásady správneho stravovania. Dôležité je aj prepojenie stravovania prostredníctvom pojmov: raňajky, desiata, obed, olovrant, večera s určením času.

Cieľ: Viest' deti k osvojeniu si zásad správneho stravovania, zamyslieť sa, ako a prečo je dôležité sa správne zdravo stravovať. Vedieť vymenovať potraviny, ktoré sú dôležité pre zdravie človeka, i tie, ktoré mu škodia.

Učivo: Prírodoveda v 1. ročníku: tematický celok – Osobná hygiena a psychohygiena. Prírodoveda v 2. ročníku: tematický celok – Zelenina a ovocie.

Pomôcky: 5 kartičiek na žrebovanie (príloha č. 1), kartičky vhodné/nevhodné (príloha č. 1), obrázky s potravinami, s ovocím a zeleninou (propagačné materiály potravín), nožnice, lepidlo, písacie potreby, 6 výkresov formátu A2, prípadne A3.

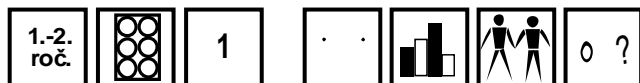
Postup:

1. **Deti rozdelíme do piatich skupín.** V skupine si deti medzi sebou zvolia jedného žiaka, ktorý príde vyžrebovať úlohu pre skupinu.
2. **Jedna skupina pripraví zoznam vhodných a nevhodných potravín na raňajky, druhá na obed, tretia na večeru, štvrtá sa zameria na desiata a posledná, piata skupina, bude mať olovrant.**
3. Stačí, ak skupinka vyberie 5 - 7 potravín, ktoré sa jej hodia.
4. **Každá skupina dostane veľký výkres, ktorý si preloží na polovicu. Nalepí si tam kartičky vhodné/nevhodné. Na jednu polovicu budú teda deti lepíť vhodné a na druhú polovicu nevhodné potraviny.**
5. Na záver **každá skupina odprezentuje svoju prácu.**
6. **Spoločne si skúsime zostaviť niekoľko pravidiel zdravého stravovania,** ktoré si spoločne **zapišeme na čistý výkres.** Nazveme si ho podľa toho, koľko pravidiel sa nám podarí vymyslieť, napr. Šestoro pravidiel zdravého stravovania.
7. Deti môžu najskôr pracovať v skupinách. Jednotlivé zásady si potom prečítame a vyberieme najlepšie. Môžeme však pracovať aj spoločne.
8. **Výkres s pravidlami môžu žiaci dotvoriť kresbami alebo nalepením obrázkov zdravých potravín.**
9. Potom bude nasledovať **práca s pracovným listom** (príloha č. 2, 3, 4).

TIP:

Žiakov môžeme rozdeliť aj do viacerých skupín a každá skupina sa môže venovať len jednej úlohe, napr. len vhodným potravinám na raňajky, nevhodným potravinám na desiata a pod.

Pri tvorbe jedálneho lístka (príloha č. 3) môžeme urobiť besedu s vedúcou školskej jedálne o tom, kto ho zostavuje, čo všetko tam musí byť a pod. Potom môžu žiaci spracovať „Jedálny lístok pre školskú jedáleň“ na celý týždeň.

Čo vieme o vtákoch

Využitie: Na hodinách prírodovedy, keď sa oboznamujeme s názvami niektorých vtákov, a zároveň chceme, aby ich vedeli rozlišovať podľa charakteristických znakov a vlastností. Táto aktivita je vhodná v záverečnej časti hodiny, na upevnenie a fixovanie získaných poznatkov. Zároveň obsahuje rozširujúce poznatky z danej témy.

Cieľ: Poznať, pomenovať a stručne opísať vybrané druhy vtákov. Klasifikovať vtáky podľa vonkajších znakov a iných znakov, ktoré ich charakterizujú. Určiť prostredie, v ktorom daný vták žije. Nadobudnúť kladný vzťah k živej prírode. Pochopiť potrebu chrániť živočíchy (vtáky), ich význam v prírode. Žiakov vedieme k vzájomnej komunikácii a aktivite.

Učivo: 1. ročník – Zvieratá, voľne žijúce zvieratá. 2. ročník – V lese, vtáky. 3. a 4. ročník – Živé organizmy.

Pomôcky: Obrázky vtákov (príloha č. 1), charakteristika vtáka (príloha č. 2), obrázky symbolizujúce ich charakteristiky (príloha č. 3), košíček (alebo nejaká vhodná nádobka, ktorá pripomína hniezdo), magnetická tabuľa, magnety, prípadne obyčajná tabuľa a lepiaca páska.

Postup:

1. Pred začiatkom aktivity sa porozprávame so žiakmi o tom, akých vtákov poznajú, kde ich najčastejšie vidia a pod.
2. Pomocou obrazového materiálu si zopakujeme mená vtákov a všetko, čo o nich vieme.
3. Na tabuľu vyvesíme obrázky vtákov (príloha č. 1) pod seba, vedľa nich porozhadzovane umiestnime ich charakteristiky (príloha č. 2) a obrázky so symbolmi vlastností, farby ich peria alebo životného prostredia (príloha č. 3).
4. Žiakov vyzveme, aby si vybrali správnu charakteristiku a priradili ju k správnej obrázku vtáka. To isté urobia aj s obrázkom/symbolom predstavujúcim daného vtáka. Aktivitu môžeme otočiť aj opačne, t. j. k skupine symbolov priradia vtáka a odôvodnia svoje rozhodnutie (výber), alebo ku charakteristike hľadajú správny obrázok.
5. Potom pristúpime k hlavnej aktivite. Vysvetlíme žiakom pravidlá hry, t. j. žiaci chodia pomedzi seba a ukazujú si obrázky. Úlohou je nájsť si štvoricu, ktorá pozostáva z obrázka vtáka a 3 grafických symbolov (potrebujeme prílohu č. 1 a prílohu č. 3). Štvorica, ktorá sa nájde prvá, je úspešná.
6. Následne si žiaci vyžrebujú obrázky vtákov a kartičky so symbolmi z „hniezda“ (košíček). Niektorí majú obrázok vtáka, iní majú symboly, ktoré ho charakterizujú. Hra sa začína. Žiaci sa pohybujú po triede, môžu medzi sebou komunikovať a dohovárať sa.

Obrázky, ktoré patria k sebe:

- orol – hory, znak ochrany prírody, pazúry a zobák
- lastovička – frač, dom s hniezdom a drôty, muška
- sliepka – vajíčka, kurín, dvor so sypaním zrna

OSR ENV MEV MUV DOV OZZ TPZ

Domček, domček, kto v tebe býva?

Využitie: Vhodné na blokové, skupinové vyučovanie a ITV v prírodovede v 2. ročníku. Zároveň je tento projekt vhodný aj do školy v prírode, poprípade je využiteľný v rámci jesenného výletu (vychádzky) do prírody, kedy na stavbu príbytku môžeme využiť prírodný materiál. Aktivita má široké využitie v rámci medzipredmetových vzťahov: slovenský jazyk a literatúra – slohová výchova, výtvarná výchova – kreslenie, maľovanie, matematika – geometria, informatická výchova, etická výchova – spolupráca, pomoc, schopnosť pracovať v skupine, dokázať sa podriaďiť určitým pravidlám (prijat' ich a riadiť sa nimi).

Cieľ: Rozvíjať nadobudnuté vedomosti o možnostiach bývania, spôsoboch bývania, vedieť pochopiť výhody a nevýhody daného bývania, vedieť spracovať získané informácie a vedieť ich využiť v projekte, vedieť si preniesť informácie do reálnych situácií, rozvíjať tvorivé myslenie, rozvíjať kreativitu pri práci, podporovať u žiakov spoluprácu v menších skupinách, viesť ich k samostatnosti v práci, dodržiavaniu pravidiel a v rozhodovaní v skupine, vedieť využiť nadobudnuté zručnosti v oblasti IKT.

Učivo: V rámci tematického celku Ja a veci okolo mňa: Prečo máme domy? Prečo máme rôzne domy? Prečo sa domy líšia?

Pomôcky: Stavebný materiál podľa výberu detí, výkres formátu A4 – A3, pastelky, fixky, písacie potreby, pracovný list.

Postup:

1. So žiakmi si spoločne **zopakujeme** (utvrdíme získané vedomosti), čo už vedia z daného tematického celku. Príklady otázok: *Prečo máme domy? V akých domoch najčastejšie ľudia bývajú? Prečo máme rôzne domy? Ako sa domy líšia? V akých domoch žijú ľudia vo svete? Aká je podobnosť bývania u nás a v iných krajinách?* Žiaci rozprávajú svoje **osobné zážitky a skúsenosti** z iných krajín, zužitkujú prázdninové pozorovania. Vytvorí si **mapu pojmov a vpišu do nej všetky poznatky** zo spoločného opakovania.
2. Žiakov rozdelíme do **trojíc alebo štvoríc**. Každá skupina si **navrhne dom**, v ktorom by chcela bývať. Plán domu **nakreslia na výkres** aj s jeho okolím, **znázornia prostredie**, kde bude dom stáť. K plánu domu **vyplnia pracovný list** (príloha č. 1) **s jeho podrobným opisom a vysvetlivkami**. V pracovnom liste napíšu **výhody aj nevýhody takéhoto bývania** (pokúsia sa o komparáciu získaných vedomostí).
3. Žiaci podľa vytvoreného plánu **postavia maketu reálneho domu**. Na stavbu si zvolia **materiál podľa vlastného výberu**.
4. Na záver každá skupina **obháji svoju stavbu, zdôvodní výber stavebného materiálu, ale zdôvodní aj výhody a nevýhody zvolenej stavby** (prostredia, kde stavba stojí).

TIP:

Domy by mali byť v 3D podobe, ale i tak to závisí od samotnej tvorivosti žiakov, ako vyriešia túto problémovú úlohu.